

Muck Diving i

Skotland

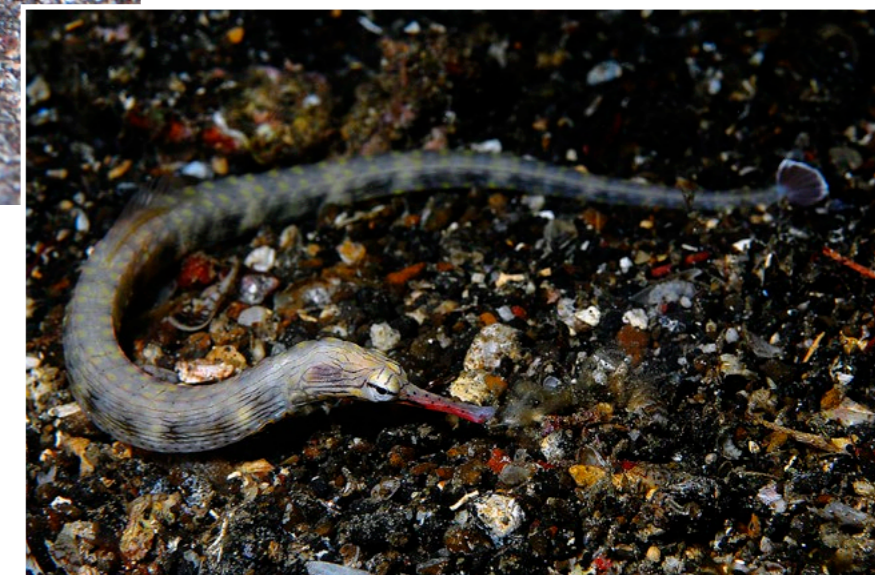
Tekst og fotos: Lawson Wood

Snippe (nålefisk), *Entelurus aequorus*, Skotland (til venstre); Nålefisk, Sulawesi, Indonesien (nedenfor); Burrowing sea cucumber, *Neopentadactyla mixta*, Skotland (yderst til venstre); Burrowing sea cucumber (søpølse), *Cucuminaria sp.*, Lembeh Strait, North Sulawesi, Indonesien (nederst i midten)

FOREGÅENDE SIDE: Squat lobster, Skotland

Har vi virkelig brug for at drage til verdens ende med alle de udfordringer det medfører?

”Muck diving” er efterhånden blevet en almen anerkendt betegnelse for lokaliteter med en blød bund, som vrimler med småkravl og motiver, der er perfekte til makro- eller mikrofotografering. Sigten er ofte skrækkelig med dertil følgende udfordringer med svagt lys og backscatter. På den anden side får det begrænsede lys også visse

dybhavsarter til at søge ind på meget lavere vand end ellers. Som navnet antyder, søger du i et mudret eller mørkt miljø, hvor du må bevæge dig langsomt og med ekstra lys for at prøve at få øje på alle de sære og vidunderlige skabninger,

som vi plejer at gå glip af i jagten på større, sære og vidunderlige skabninger. Lad dig imidlertid ikke narre eller afskrække af udtrykket muck diving; det er en af de bedste og mest givende dykker- og undervandsfotografering aktiviteter, du kan tage del i, og du kan få nogle helt unikke fotografier i kassen. Denne form for dykning og undervandsfotografering kræver imidlertid, at dine færdighe-

der, især afbalancering, er toptrimmet, da du vil arbejde tæt på havbunden, og i særdeleshed ikke på den. Det ligger i sagens natur, at der er mudder overalt, og man skal være særlig omhyggelig med at rengøre alt sit udstyr efter hvert dyk.

Protokol for dykning

Man skal også tage hensyn til alle de dyr, der lever i dette miljø, især hvis man forstyrre havbunden. Sørg altid for, at området hvor du evt rører under dig er ryddeligt og uden dyr. Husk altid, at din dykkermakker måske følger efter lige bag dine finnestrøg, og at du derfor nemt kan ødelægge sigtbarheden og oplevelsen for din makker hvis du ikke er opmærksom. Tjek også, hvilken vej strømmen flyder, så evt ophvirlede partikler ikke føres ind foran motivet og ødelægger dine fotos. Så prøv at orientere dig med front mod strømmen.

Begrebet blev opfundet i Lembehstrædet i Indonesien, og mere specifikt hos det oprindelige personale på Kungkung Bay Resort, som opda-

Long-clawed squat lobster, *Munida rugosa*, i Skotland (til venstre); Squat lobster på Bali, Indonesien (nedenfor); Cloak anemone, *Adamsia carciniopados*, på eremitkrebs i Skotland (nederst i midten); Eremitkrebs, *Dardanus pedunculatus*, på Gangga Island, North Sulawesi, Indonesien (nederst til højre)

Flame shell, *Limaria hians*, Skotland (ovenfor); Neon file clam, Lembeh Strait, North Sulawesi, Indonesien (helt til venstre)

eksotiske steder i Det Sydkinesiske Hav.

Nogle vil hævde, at muck diving faktisk blev opfundet i Skotland, og nu, hvor vi har opdaget og fuldt ud værdsætter det, behøver muck diving ikke at

være begrænset til tropiske farvande. Personligt nyder jeg at udforske de mudrede dybder i Loch Long, Loch Fyne og Oban i Skotland, hvor jeg kan finde sære og eksotisk farvede dragnets, gobies, rejer, søstjerner, søpølser, bløddyr og anemoner (en af dem

fandt jeg som den første nogensinde i britisk farvand).

Med mange års dykning og undervandsfotografering i alle verdenshavene og over 50 udgivne bøger er det nu meget tydeligt for mig, at der er enorme ligheder mellem marine arter i alle vores have. Faktisk så meget, at parallelterne i de dyr, der findes i næsten hver sin ende af kloden, giver os et indblik i den fantastiske spredning af livet i havet fra det gamle Gondwanaland for millioner af år siden til de landmasser og vidtrækkende oceaner, vi har nu.

Området for denne oprindelige gyldne trekant er uden tvivl centrum af

gede et væld af hidtil sjældent sete eller uhørte arter i et svimlende antal, skjult i den affaldsfulde havbund i nærheden af en stor havn i det nordlige Sulawesi, Indonesien. Da byudviklerne besluttede sig for at foretage en "økologisk" oprydning af havbunden, opdagede de, at det

skrald, de ville fjerne, allerede var beboet af alle mulige sære og vidunderlige skabninger.

Mange af os har allerede prøvet forskellige former for muck diving på steder som under Town Pier og Salt Pier på Bonaire, Frederikstad Pier på St.

Croix, Dodd's Narrows ud for Vancouver Island, Tulamban Beach på det nordlige Bali, Blue Heron Bridge i Florida eller Papua New Guinea. Nu er nye og spændende områder blevet populære, såsom Tasmanien, Raja Ampat i Irian Jaya, Mabul Island i Malaysia og mange andre

Havedderkop, St. Abbs i Skotland (til venstre); Havedderkop i Det Røde Hav (nedenfor); Jomfruøsters, *Aequipecten opercularis*, i Skotland (helt til højre); Rock scallop ved Sipadan i Malaysia (nederst til højre)

Indonesien – nu kaldet Wallacea, efter Alfred Wallace, skotten, hvis arbejde om naturlig udvælgelse blev brugt af Darwin til hans nu verdensberømte afhandling. Wallace opdagede, at der var en enorm forskel i udbredelsen mellem arterne i Det Indiske Ocean og Australasien, selv når der kun var en kort afstand mellem farvandene. Alligevel var mange af arterne faktisk udbredt i det meste af resten af verdens tropiske farvande. Siden åbningen af både Suezkanalen og Panamakanalen, som har fremmet arternes vandring i lastrummene og på skrogene af verdens supertankere, virker denne store, vide verden så meget mindre i dag.

Skotske udfordringer

Jeg og mange andre ved, at der findes

sære og farverige dyr i koldere vande, men at finde og fotografere disse skabninger er også en af de største udfordringer, vi står over for. De skotske søer modtager om vinteren og foråret en masse ferskvandsafstrømning, som lægger sig som et tykt lag mørkt, farvet tørvevand, der lukker stort set alt tilgængeligt lys ude i dybet, ligesom fjordene i det sydlige New Zealand eller det sydvestlige Tasmanien. Hvert dyk kan være et natdyk, og ekstra lys er altid nødvendigt for at gøre livet lidt lettere. I modsætning til den ofte dårlige sigtbarhed i tropiske farvande, er de skotske søer om vinteren som regel krystalklare, når man kommer under det tørvefarvede ferskvandshaloklin. (springlag).

Loch Long. De skotske søer er kendt for deres stejle mudrede skråninger, som når langt ned under dybdegrænsen for forsvarlig dykning. Den østlige bred af Loch Long er ret karakterløs, bortset fra et par steder, hvor de nøgne klippelag stikker ud i søen og skaber små huler og sprækker til hummer, havål og små blennies. På den ensartede mudrede skråning er der søpølser, kammuslinger, forskellige krabbearter, hummer, dragnets og gravende anemoner.

Loch Fyne. Den næste sø mod vest er Loch Fyne, som har en meget lignen-

de topografi. Den har også Inverary Pier, hvor et natdyk blandt det gamle havneaffald er uundværligt. Rørfisk, nøgensnegle, strålende anemoner, blæksprutter, søstjerner og forskellige rejer er alle tydelige. Da dykkedybden kun er omkring 7 meter ved højvande, har du masser af tid til at udforske og fotografere de fantastiske dyr, så meget du lyster.

Oban. Nede ad det lille slæbested overfor Puffin Divers i Oban er der endnu et fantastisk mudret, rodet dyk, som normalt altid dykkes af nyuddannede dykkere. Edderkopkrabber, forskellige snegle, små kammuslinger, camouflerede edderkopkrabber, gravende anemoner og søpølser

THE DIVER'S CHOICE FOR 30 YEARS

AWARD WINNING SERVICE SINCE 1992

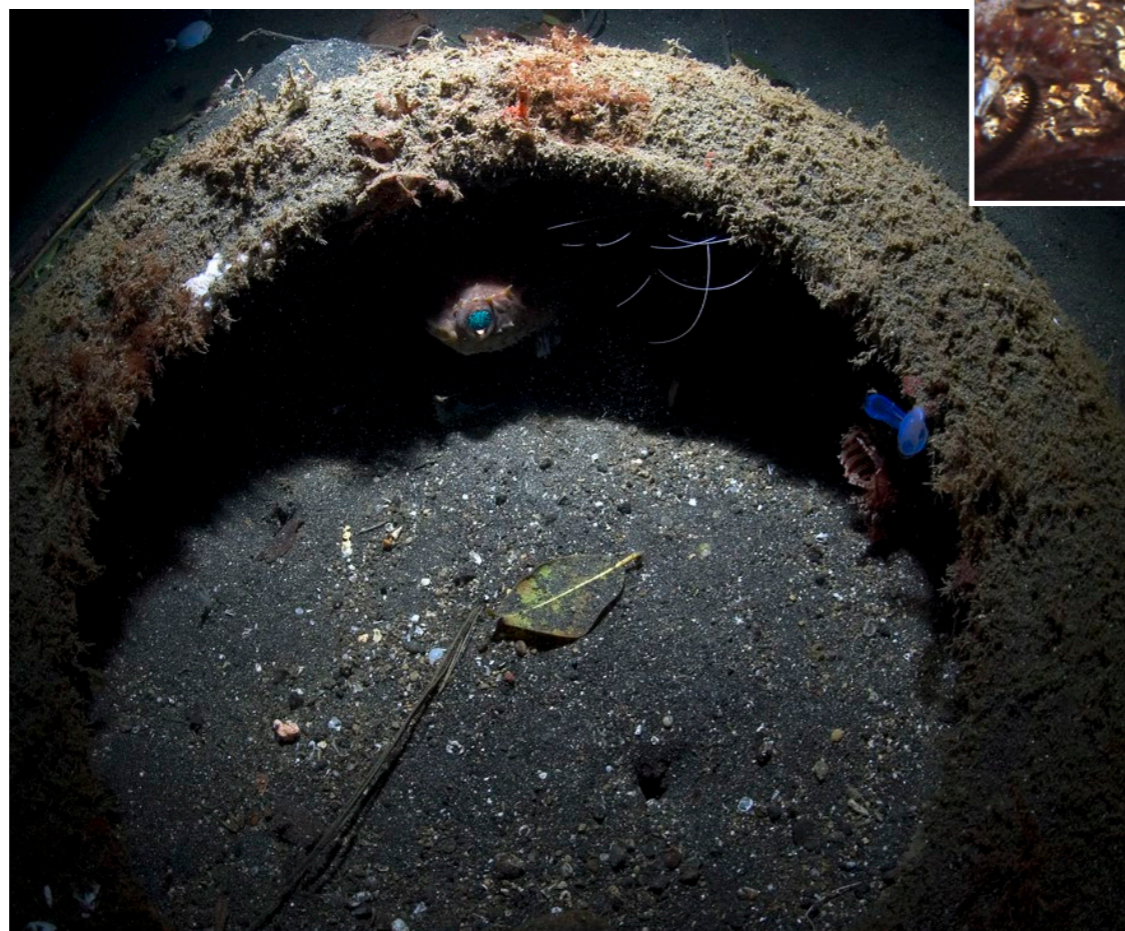
30 YEARS **EMPEROR**
divers.com
RED SEA • MALDIVES • INDONESIA

– som faktisk minder meget om en næsten identisk art, der findes i Indonesien eller Caribien.

Isle of Skye. Længere mod nord, i søerne omkring Isle of Skye, findes et sandt fyrværkeri af anemoner, langoustine (scampi rejer), tre forskellige arter af søpunge, individuelle koral polypper, små koral søfjer, ild muslinger og koloniale zoanthids, samt vældigt store områder med en utrolig, hård, kalkholdig alge kaldet Maerle (*Phymatolithon calcareum*) eller "Scottish coral", som skaber et unikt levested for snesevis af andre marine arter. Dette er helt unikt i britisk farvand, men ligner alligevel meget arter og levesteder, der findes i tropiske have; mest åbenlyst er de ægte koralrev.

Pindsvinefisk (i midten) og dragefisk (til højre) har søgt ly i et dæk.

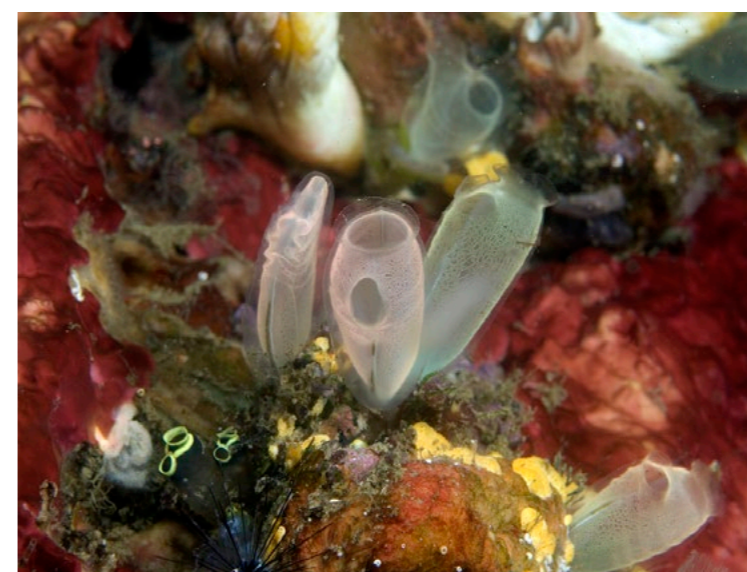
Backscatter

Muck diving kan, som navnet antyder, være en mudret affære, og som tidligere nævnt kan backscatter være et problem, både for dig selv og for andre fotografer, der følger efter dig.

Backscatter er større udfordring, vi alle står overfor, når sigtbarheden er lav. Enten forsøger vi at undgå det ved at komme helt tæt på med den rette placering af blitzten og udstrakte arme, eller også gør vi, som jeg kan lide at gøre – bruge det som en del af billedet og acceptere backscatter som et nødvendigt element i kompositionen. Faktisk kan tilføjelsen af backscatter i mange tilfælde forbedre kompositionen.

Hvor kan man muck dive?

Man kan dykke i muck alle steder. Et af de bedste steder er under moler, både nye og gamle. Gamle moler er altid fyldt med marint liv, men nye er lige så spændende, da havbunden under dem altid er fyldt med skrald og byggeaffald, som er perfekte hjem for smådyr og fisk. Jeg fandt engang en smuk, lille

MED URET: Marint liv lever såvel i affaldet ved Oban i Skotland som i affaldet ved Lembeh Strait i Indonesien; Almindelig søpung i Skotland; Sækdyr ved Lembeh Strait i det North Sulawesi i Indonesien.

Brown swimming crab i Skotland (til højre) og på Gangga Island, North Sulawesi, Indonesien (nedenfor); Søfjer i Skotland (i midten) og på Bali, Indonesien (nederst til højre)

havedderkop på et stykke gammel indkøbskurv under den nye mole ved havnen på Cayman Brac i Caribien, næsten magen til den, man finder ud for St. Abbs Head i Skotland og Shag Rock i Det Røde Hav.

På denne type dyk er det, du laver, en langsommere version af makrofotografering, men med mulighed for at se og fotografere større dyr, hvis de kommer forbi. En af mine venner, Max Hillier, plejede altid at sige til sine studerende: "Stop op og duft til roserne". Vi gør det samme under vandet: Stop op, sæt farten ned, og undersøg hver eneste lillebitte del af havbunden, for der kan sagtens gemme sig noget under den; spise noget oven på den; hoppe, kravle eller gå hen over den; eller svømme forbi og bare passe sig selv!

Muck diving er uden sammenligning en af de mest givende former for dykning og mulighe-

der for undervandsfotografering. Potentialet for at opdage sære og vidunderlige væsner er helt sikkert højere end gennemsnittet. Ved at sætte tempoet ned får du så meget mere ud af dykneoplevelsen. Heldigvis behøver du ikke at rejse til den anden ende af jorden for at opleve alle disse vidundere. Men hvis du gør det, gælder de samme regler i jagten på de sære og vidunderlige dyr, som er næsten identiske, uanset hvor du rejser hen.

Etikette ved muck diving

Husk, at andre fotografer, der dykker sammen med dig, måske også har brugt en del penge og tid på at nå deres ønskede destination, og mange kan være ret aggressivt ivrige efter at få lige så meget – hvis ikke mere – ud af turen end alle andre. De samme regler gælder, selv om dykker-

Lad det ikke blive ved drømmen

Maldives BLUE FORCE ONE

Red Sea BLUE FORCE 2

Maldives BLUE FORCE 3

www.blueforcefleet.com

stedet kun er en kort køretur væk fra dit hjem.

1. Lad være med at monopolisere et motiv. Motivet kan være lysfølsomt, og andre dykkere kan meget vel vente i sidelinjen på at fotografere det samme motiv, især hvis det er en guide, der har opdaget dyret i første omgang.

2. Lad være med at trænge dig på. Hvis du finder en anden fotograf midt i et "shoot", så lad være med at trænge dig på. Det er ikke bare ekstremt dårlige manerer, du kan også skræmme motivet og dermed

ødelægge det for den anden fotograf. Så hold dig langt væk, hav tålmodighed, og vent på, at det bliver din tur – eller endnu bedre, find et andet motiv i nærheden, så du kan være mere individuelt produktiv i stedet for bare at kopiere en andens billede.

3. Vær altid opmærksom på din opdrift. Partikler, der hvirvles op, kan drive væk fra dig og ødelægge en andens billede. Nogle områder har tungt sand eller stenet underlag, men mange har fint sand eller mudder, der fungerer som vandbåret talkum og sætter sig overalt. Behandl din exit fra en

fotomulighed på samme vis, som du træder ind på scenen – med stor omhu, opmærksomhed og empati for dyret og dine medfotografer.

4. Lad være med at fodre eller give dyrene hånden. Mange yndlingssteder for muck diving er også beskyttede naturområder og har strenge regler for adfærd, især hvad angår fodring eller håndtering af motiver. Ikke overraskende kan du opleve, at nogle guider ikke er helt så subtile, når det gælder om at fremkalde adfærdsmæssige reaktioner fra motiverne i jagten på større anerkendelse og drikkepenge. Opmuntr

venligst ikke til denne adfærd, da den er en hån mod enhver bevaringslogik og efterlader en temmelig dårlig smag, når du ser dine såkaldte hårdt tilkæmpede fotografier.

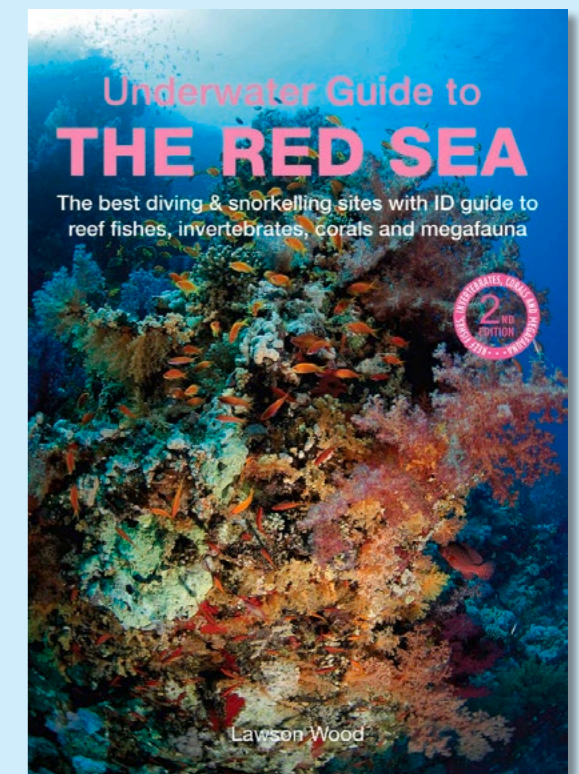
5. Tag aldrig "overbilleder" af motivet.

Mange arter, der findes i områder med svagt lys, er særligt følsomme over for stærkt lys. Blitzfotografering er i sagens natur meget påtrængende og ofte stressende for disse dyr, som kan reagere ved at forlade deres sikre levested, hvilket øger truslen for at blive spist af et rovdyr. Måske er tre eller fire fotografier af et motiv nok, i modsætning til dusinvis, hvor kvantitet aldrig vil overstråle kvalitet. Ethvert motiv er specielt og helligt og bør aldrig stresses af en fotografs iver. ☑

Lawson Wood er en meget anerkendt undervandsfotograf og forfatter til mange dykkerguides og bøger. For mere information henvises til Lawson Woods bog, Underwater Guide to the Red Sea, som kan bestilles hos Saxo, Amazon og andre boghandlere.

Eledoneblæksprutte gemmer sig i en skal i Skotland (helt til venstre); Common reef octopus, *Octopus cyanea*, gemmer sig i en flaske i Lembah Strait i det North Sulawesi, Indonesien (øverst i midten); Sepiablæksprutte i Skotland (ovenfor); Sepiablæksprutte i Lembah Strait i det North Sulawesi, Indonesien (nederst i midten)

Bogen kan bestilles hos **Saxo, Amazon** og andre boghandlere